

ATVĒRTAS PĀRVALDĪBAS PARTNERĪBAS INICIATĪVA

LATVIJAS OTRAIS NACIONĀLAIS RĪCĪBAS PLĀNS

01.07.2015. – 30.06.2017.

*Latvijas Otrais Nacionālais rīcības plāns tika apstiprināts Ministru kabinetā 23.12.2014.
(sēdes protokols Nr. 72, 89.§). Šī ir 06.10.2016. aktuālā versija.*

Valsts kanceleja

2016

Saturs

Ievads	3
2. Pirmā Latvijas Nacionālā rīcības plāna izpilde	5
3. Otrā Latvijas Nacionālā rīcības plāna izstrādes un ieviešanas gaita	7
4. Otrā Latvijas nacionālā rīcības plāna desmit apņemšanas.....	8
1. Veicināt publiskās pārvaldes datu pieejamību atvērtā veidā (atvērtie dati).....	8
2. Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls un sabiedrības līdzdalība tiesību aktu projektu izstrādē	10
3. Vienota platforma valsts institūciju tīmekļa vietnēm un informācijai.....	12
4. Atklāta, godīga un profesionāla valdes un padomes locekļu kandidātu atlase publiskas personas kapitālsabiedrībās.....	14
5. Ieviest efektīvākus uzraudzības mehānismus to amatpersonu darbības kontrolei, kas ir atbildīgas par rīcību ar publiskajiem resursiem	15
6. Izveidot ilgtspējīgu NVO finansēšanas modeli.....	17
7. Jānodrošina iespēja vākt parakstus referendumu ierosinājumiem internetā	18
8. Likumprojekta par trauksmes cēlēju aizsardzību izstrāde.....	20
9. Politisko partiju finansēšanas sistēmas izvērtējums	21
10. Valsts pārvaldē nodarbināto ētikas kodekss	24

Ievads

Latvijas mērķis, iestājoties starptautiskajā iniciatīvā *ATVĒRTAS PĀRVALDĪBAS PARTNERĪBA* (angļu val. – *Open Government Partnership, OGP*)¹, ir veicināt skaidri identificējamās administratīvas, tiesiskas un sabiedriskas pārmaiņas, veidojot un nostiprinot iedzīvotājiem draudzīgu, efektīvu, atvērtu un godīgu valsts pārvaldi. Latvija pievienojās OGP 2011. gadā. Šobrīd Latvija ir viena no 70 valstīm, kas piedalās šajā iniciatīvā.

Ir ievērojami palielinājusies pilsoniskās sabiedrības loma un ietekme lēmumu pieņemšanas procesos, kas skar Latvijai būtiskus attīstības jautājumus. Tajā pašā laikā šo ietekmi pagaidām nav iespējams uzskatīt par pietiekamu vai visas iesaistītās puses apmierinošu. Dažāda līmeņa valsts pārvaldes institūciju uzdevums ir pilnveidot ikdienas sadarbības instrumentus ar pilsonisko sabiedrību un tās pārstāvētajām organizācijām. Pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana lēmumu pieņemšanas procesos un likumdošanas iniciatīvās ir viens no ceļiem, kā mazināt plaisu starp varu un sabiedrību, un ir būtisks instruments iekļaujošas sabiedrības veidošanā valstī kopumā. Šo sabiedrības sasaisti ar varu var nodrošināt gan veicinot tās līdzdalību pārvaldes procesos, tostarp sniedzot tehniskas iespējas tā realizācijai, gan nodrošinot pastiprinātu kontroli jomās, kas satur risku mazināt vai apiet sabiedrības lomu valsts pārvaldē, piemēram, korupcijā.

Līdz ar to Latvijas Pirmais Nacionālais rīcības plāns, kas tika apstiprināts 2012. gada 10. aprīlī, sevī ietvēra četras prioritārās jomas: 1) valsts pakalpojumu sniegšanas kvalitātes uzlabošana; 2) sabiedrības un nevalstisko organizāciju (turpmāk – NVO) iesaistīšana lēmumu pieņemšanas procesos; 3) korupcijas ierobežošana; un 4) atvērtie dati.

Jomu izvēli Latvijas Pirmajā Nacionālajā rīcības plānā noteica to saistība ar izvirzītajiem OGP mērķiem, kā arī nepieciešamība ietvert konkrētus plānotas rīcības aprakstus.

Plānotā rīcība un mērķu sasniegšana tiek veikta ciešā sasaistē ar Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014. – 2020. gadam, valdības rīcības plānu, Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņem 2015.-2020.gadam un Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņem 2014. - 2020.gadam, Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņem 2012. – 2018. gadam un citiem politikas plānošanas dokumentiem, kuriem ir saikne ar OGP paustajiem mērķiem.

¹ Vairāk informācijas vietnē: <http://www.opengovpartnership.org/>, tajā skaitā par Latvijas dalību: <http://www.opengovpartnership.org/country/latvia/>

Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam izvirza mērķi: nodrošinot iespēju ikvienam izmantot IKT sniegtās iespējas, veidot uz zināšanām balstītu ekonomiku un uzlabot kopējo dzīves kvalitāti, sniedzot ieguldījumu publiskās pārvaldes efektivitātes, valsts konkurētspējas, ekonomiskās izaugsmes paaugstināšanā un darbavietu radīšanā. Lai sasniegtu šo mērķi, pamatnostādnēs rīcība plānota šādās jomās: IKT izglītība un e-prasmes; plaši pieejama piekļuve internetam; moderna un efektīva publiskā pārvalde; e-pakalpojumi un digitālais saturs sabiedrībai; pārrobežu sadarbība digitālajam vienotajam tirgum; IKT pētniecība un inovācija; un uzticēšanās un drošība.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2015.-2020. gadam izvirza mērķus: ievērojot labas pārvaldības un cilvēkresursu efektīvas vadības principu, nodrošināt jebkuras institūcijas vai organizācijas uzticamu darbību, radīt vienotu valdības un sabiedrības sadarbības ietvaru, kas veicina aktīvu pretdarbību korupcijai un veicināt izpratni par godprātīguma nozīmi valsts pārvaldē. Lai sasniegtu korupcijas novēršanas un apkarošanas politikas mērķus, izvirzīti šādi apakšmērķi: 1) nodrošināt tādu publiskās pārvaldes cilvēkresursu vadības politiku, kas izslēdz motivāciju koruptīvai rīcībai; 2) izveidot tādu patstāvīgi darbojošos iekšējās kontroles sistēmu, kas maksimāli ierobežo korupcijas rašanās iespējas valsts, pašvaldību vai privātajā sektorā; 3) mazināt sabiedrības toleranci pret korupciju; 4) nodrošināt soda par likumpārkāpumiem, kas saistīti ar dienesta ļaunprātībām un uzticētās varas nelikumīgu izmantošanu, neizbēgamību; un 5) ierobežot naudas varu politikā.

2. Pirmā Latvijas Nacionālā rīcības plāna izpilde

Latvijas Pirmajā nacionālajā rīcības plānā tika iekļautas 4 jomas un to ietvaros tika identificētas 17 aktivitātes, kas ir vērstas uz konkrētu uzlabojumu panākšanu, veidojot Latvijā iedzīvotājiem draudzīgu, efektīvu, atvērtu un godīgu valsts pārvaldi.

OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma (angļu val. – *Independent Reporting Mechanism*²) ietvaros sagatavotajā ziņojumā par Latvijas Pirmā nacionālā rīcības plāna izpildi³ konstatēts, ka Latvija pilnībā izpildījusi 5 no 17 aktivitātēm, bet pārējās atrodas dažādās izpildes stadijās. Piecas izpildītās aktivitātes ir:

1. NVO līdzdalības izvērtējums pētījumā „Izvērtējums par nevalstisko organizāciju iesaistes mehānismiem Ministru kabineta lēmumu pieņemšanas procesā un priekšlikumu izstrāde šo mehānismu pilnveidei”, kas sniedza informāciju par pilsoniskās sabiedrības iesaistes valsts pārvaldē uzlabošanas vēlamajiem virzieniem, tostarp, iesaistīties attīstības plānošanas dokumentu un tiesību aktu projektu izstrādē iespējami agrīnā izstrādes posmā;
2. Ministru kabineta un Saeimas sēžu tiešraide internetā, nodrošinot sabiedrībai iespēju nepastarpināti sekot līdzi lielai daļai politiķu darba aktivitāšu;
3. Uzsākts darbs, lai nodrošinātu plašu interneta pieejas punktu pārklājumu Latvijā (projekta pirmajā kārtā tika iecerēts līdz 2015. gadam izveidot vismaz 165 pieslēguma punktus, bet otro kārtu paredzēts īstenot līdz 2018. gadam. Kopumā Latvijā ir paredzēts izveidot 500 pieslēguma punktiem dažādās vietās);
4. Ir veikts publisko pakalpojumu izvērtējums „vienas pieturas aģentūras” ieviešanai, tādējādi attīstot e-pakalpojumus un samazinot administratīvo slogu;

² Vairāk informācijas OGP tīmekļvietnē sadaļā “IRM Reports”, <http://www.opengovpartnership.org/irm/irm-reports>

³ INDEPENDENT REPORTING MECHANISM LATVIA: PROGRESS REPORT 2012-13,

<http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Latvia%20OGP%20IRM%20Public%20Comment%20%28Eng%29.pdf>

5. Tika veikta e-pakalpojumu uzlabošana Valsts zemes dienestā, kas ievērojami samazināja administratīvo slogu iedzīvotājiem, kārtojot jautājumus saistībā ar nekustamo īpašumu. Tāpat pilnveidota Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskā deklarēšanas sistēma.

Pārskata periodā pēc OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma ziņojuma izpildītas arī citas aktivitātes. Tā 2014. gada 6. martā Saeimā tika apstiprināts „Arodbiedrību likums”, kas stājās spēkā 2014. gada 1. novembrī.

Vairākas Pirmajā nacionālajā rīcības plānā ietvertās apņemšanās tiek turpinātas arī Otrajā nacionālajā rīcības plānā, piemēram, aktīvi tiek veidoti valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri (Pirmā rīcības plāna apņemšanās “Valsts pakalpojumu sniegšanas kvalitātes uzlabošana”).

3. Otrā Latvijas Nacionālā rīcības plāna izstrādes un ieviešanas gaita

Latvijas Otrajā Nacionālajā rīcības plānā iekļautas apņemšanās, ar kurām Latvija vēlas atbalstīt iepriekš minēto Atvērtas pārvaldības partnerības mērķu sasniegšanu.

Latvijas Otrajā Nacionālajā rīcības plānā izvirzīto jauno apņemšanos identifikācijā liela loma bija pilsoniskās sabiedrības organizāciju sniegtajiem priekšlikumiem. Diskusija par tiem notika 2014. gada 14. jūlija sanāksmē, kurā piedalījās sešu dažādu valsts pārvaldes un deviņu dažādu pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvji.

Par Latvijas Otrā Nacionālā rīcības plāna ieviešanu valsts institūciju vadībā līdz 2016.gada oktobrim izstrādā vidusposma pašnovērtējuma ziņojumu (angļu val. – *mid-term self-assessment report*). Vienlaikus Neatkarīgais novērtēšanas mehānisms sagatavo progresa ziņojumu. Balstoties uz šiem vērtējumiem un tālākām diskusijām, 2017.gada pirmajā pusgadā valsts institūcijas sadarbībā ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām izstrādā un līdz 2017.gada jūnija beigām pieņem Latvijas Trešo Nacionālo rīcības plānu.

4. Otrā Latvijas nacionālā rīcības plāna desmit aņemšanas

1. Veicināt publiskās pārvaldes datu pieejamību atvērtā veidā (atvērtie dati)

Vadošā institūcija

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Esošās situācijas
apraksts vai problēma,
kuru risinās ar šo
aņemšanos

Publiskās pārvaldes rīcībā esošie dati un informācija ir resurss, kurš ietver nerealizētu ekonomisku un sociālu potenciālu. Datu vērtība pieaug, tos nododot atklātībā, kur tie var tikt izmantoti jaunu komercproduktu un pakalpojumu radīšanā, zinātniskajā un pētnieciskajā darbā, sabiedrisko procesu analīzē, kas IKP pieauguma un nodokļu ienākumu veidā radīs pozitīvu ietekmi ne tikai uz nacionālo ekonomiku, bet arī tiešā veidā – budžeta ieņēmumiem, kur daļa no tiem var tikt izmantoti šī valsts pārvaldes darba virziena uzturēšanas un tālākas attīstības finansēšanai, radot iespēju valsts datos esošo potenciālu arvien intensīvāk pārvērst ekonomikas potenciālā.

Galvenais mērķis

Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam (turpmāk – Pamatnostādnes) paredzēta virkne pasākumu, lai veicinātu valsts pārvaldes datu proaktīvu publicēšanu un sekmētu to izmantošana jaunu risinājumu radīšanā.

Lai atbalstītu un sekmētu publisko datu nodošanu atkalizmantošanai, Pamatnostādnes atbalsta:

- Tehnisko risinājumu izveidi datu sagatavošanai un publicēšanai sabiedrībai pieejamā, caurspīdīgā, iespējami harmonizētā un automatizēti apstrādājamā formā, vienlaikus nodrošinot fizisko personu datu aizsardzību;

- Nepieciešamās koplietošanas IKT infrastruktūras izveidi valsts reģistros esošo datu nodošanai atkalizmantošanai;
- Vienota, centralizēta datu kataloga izveidi – datu struktūrām un saskarnēm jābūt aprakstītām pēc vienas formas un pieejamām centralizētā katalogā;
- Centralizētu datu izplatīšanas risinājumu, paredzot arī decentralizētu risinājumu iespēju, ja tas ir lietderīgi;
- Darbības, lai nodrošinātu datu avotu funkcionalitāti tajos esošo datu nodošanai atkalizmantošanai un pārvēršanai atkalizmantošanai derīgā formā, t.sk. anonimizēšanas pasākumus;
- Parālēli risinājumiem nodrošināt arī nepieciešamās politikas izstrādi un tiesiskā regulējuma ieviešanu:
 - Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/98/EK par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu pārņemšanai, t.sk. maksas un licencēšanas nosacījumu regulējuma ieviešana, piemēram, kā ģeotelpiskās informācijas jomā ir noteiktas prasības licencēšanai;
 - Publiskās pārvaldes iestāžu finansēšanas modeļa maiņai, lai veicinātu valsts rīcībā esošo datu atkalizmantošanu un kopizmantošanu, pēc iespējas mazinot tiešu atkarību iestāžu pamatdarbības nodrošināšanā no tādiem ieņēmumiem, kas gūti nododot informāciju atkalizmantošanai;
- Pasākumus, kas veicina atvērto datu pielietošanu jaunu un inovatīvu produktu radīšanai (lietojumprogrammas, risinājumu konkursi, izglītojoši semināri un darbnīcas).
- Valsts rīcībā esošajiem datiem ir jābūt gan tiesiski, gan tehnoloģiski pieejamiem kopīgai izmantošanai un atkalizmantošanai, ievērojot personas datu aizsardzības un ierobežotas pieejamības informācijas aspektus, kā arī atkalizmantošanas nosacījumus.
- Atbalstāmie infrastruktūras attīstības pasākumi:
- Koplietojami risinājumi atvērto datu apstrādei, publicēšanai, priekšskatīšanai;

- Atvērto datu lietojumu izveide (t.sk. datu kopu apkopošana un savienošana).

OGP mērķi	Atklātība	Atbildīgums	Sabiedrības līdzdalība
	X		X
Starpposma mērķi (angļu val. – <i>milestones</i>):	Grozījumi Informācijas atklātības likumā, paredzot atvērtos datus kā vēlamo informācijas publicēšanas formu		2015.gads
	Atvērto datu portāla izveide		2014.gads - 2017. gada otrā puse
Pārbaudāmi un izmērāmi rādītāji apņemšanās izpildē:	2017. gadā Publiskā sektora informācijas atkalizmantošanas novērtējums sasniegs ~380 punktus		
	No pirmā plāna/jauna apņemšanās	Sākuma datums	Beigu datums
	Jau bija uzsākta	2014.gads	2020.gads

2. Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls un sabiedrības līdzdalība tiesību aktu projektu izstrādē

Vadošā institūcija	Valsts kanceleja
Citas iesaistītās puses	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija Valsts reģionālās attīstības aģentūra Portāls "ManaBalss.lv"
Esošās situācijas apraksts vai problēma, kuru risinās ar šo apņemšanos	Lēmumu pieņemšanas process ir sarežģīts un bieži vien grūti caurskatāms un nav viegli pieejams sabiedrībai. Tādējādi sabiedrības līdzdalība ir ierobežota. Sadrumstalots un neviendabīgs

tiesību aktu izstrādes, saskaņošanas, apstiprināšanas un kontroles process, liels neautomatizētu darbību apjoms.

Galvenais mērķis

Šī projekta mērķis ir atvieglot un palielināt sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldes procesos, stiprinot un paplašinot e-līdzdalības instrumentu izmantošanas iespējas.

Lai to panāktu, līdz 2019. gadam plānots izveidot vienotu tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portālu (turpmāk – TAP). Tas palīdzēs sekmēt dokumentu izstrādes un lēmumu pieņemšanas procesu caurskatāmību, kā arī atvieglos sabiedrības iespējas gūt laicīgu un pārskatāmu informāciju par izstrādē esošiem normatīviem un attīstības plānošanas dokumentiem, un iesaistīties, līdzdarboties šo projektu izstrādē. Viss lēmumu pieņemšanas process būs redzams un pieejams vienkopus no idejas līdz lēmuma pieņemšanas brīdim.

Izmantojot e-pakalpojumu "Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana", iedzīvotājiem būs iespēja iesniegt priekšlikumus par izstrādājamo normatīvo regulējumu vai administratīvo praksi.

Nozīmīga sabiedrības iniciatīvu platforma ir 2011.gadā izveidotais portāls ManaBalss.lv. Tā mērķis ir veicināt sabiedrības līdzdalību likumdošanas uzlabošanā, izmantojot šo portālu kā e-līdzdalības instrumentu. Portālā ManaBalss.lv ikviens Latvijas pilsonis, kurš sasniedzi 16 gadu vecumu, var ierosināt un parakstīt iniciatīvas, tajā skaitā tādas, kas vērstas un tiesiskā regulējuma pilnveidošanu. ManaBalss.lv ietvaros katra iniciatīva, ko paraksta vismaz 10 000 pilsoņu un kas atbilst Saeimas juridiskajiem kritērijiem, tiek nodota Saeimā.

OGP mērķi

Atklātība

Atbildīgums

**Sabiedrības
līdzdalība**

X

X

Starpposma mērķi
(angļu val. –
milestones):

Noslēdzies TAP metu konkurss

2016.gads

Uzsākta TAP izstrāde

2017.gads

- Pārbaudāmi un izmērāmi rādītāji apņemšanās izpildē:
- Koplietošanas platformas "Vienota tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls" izmantošana (valsts pārvaldes institūcijas, NVO, t.sk. valdības sociālo un sadarbības partneru organizācijas)
 - E-pakalpojuma "Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana" izmantošana
 - Atkalizmantošanai un koplietošanai pieejamās saturiskās datu kopas

No pirmā plāna/ jauna apņemšanās	Sākuma datums	Beigu datums
Jau uzsākta	2013. gada novembris	2019. gads

3. Vienota platforma valsts institūciju tīmekļa vietnēm un informācijai

Vadošā institūcija	Valsts kanceleja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
Citas iesaistītās puses	Citas valsts pārvaldes iestādes (ministrijas un to padotības iestādes) Sabiedrība
Esošās situācijas apraksts vai problēma, kuru risinās ar šo apņemšanos	Daudzām valsts institūcijām ir funkcionāli un tehniski novecojušas tīmekļvietnes, kas ne vienmēr atbilst mūsdienu tehnoloģiju prasībām, spēj nodrošināt uz klientu vērstu servisu un ir ērti lietojamas. Pastāv dažādas satura vadības platformas, labo praksi savstarpēji nav iespējams pārņemt. Pētījumā noskaidrots, ka tikai 16 no 115 valsts iestāžu tīmekļvietņu lietotāji novērtējuši kā labas. Tiek atzīts, ka tīmekļa vietnēm ir zema funkcionalitāte un nepārskatāma struktūra.
Galvenais mērķis	Jāveicina mūsdienīgu, sabiedrības vajadzībām piemērotu un ērti lietojamu tīmekļa vietņu attīstību valsts pārvaldē.

Tas tiks panākts, izstrādājot vienotu valsts līmenī centralizētu tīmekļa vietņu pārvaldības platformu. Īstenojot šo reformu, tiktu sasniegti šādi mērķi:

- Valstī centralizēti tiktu noteiktas valsts iestāžu tīmekļa vietņu kvalitātes un drošības prasības;
- Nodrošināts uz iedzīvotājiem vērsts serviss, kvalitatīvs komunikācijas kanāls, kas veicina sabiedrības līdzdalību. Tīmekļa vietnēs izmantos mūsdienīgus tehnoloģiskos risinājumus. Tās būs ērti lietojamas un vienkāršas dizainā;
- Nodrošināts būtisks finansiālais ieguvums, jo tiks izslēgta iespēja veidot jaunas tīmekļa vietnes vai veikt tajās investīcijas, pamatojoties uz subjektīviem lēmumiem. Valsts pārvaldei nebūs jāpārmaksā, vairākkārt izstrādājot vienādas funkcionalitātes;
- Efektīvāka valsts iestāžu tīmekļa vietņu (mājaslapu) attīstības plānošana.

OGP mērķi	Atklātība	Atbildīgums	Sabiedrības līdzdalība
	X	X	X
Starpposma mērķi (angļu val. – <i>milestones</i>):	Kapitālsabiedrību koordinācijas institūcijas noteikšana un izveide		2015.-2016.gadi
	Kārtības, kādā nominē kandidātus valdes un padomes locekļu amatam kapitālsabiedrībās, apstiprināšana		2015.gada decembris
Pārbaudāmi un izmērāmi rādītāji apņemšanās izpildē:	Vienoti standarti valsts iestāžu tīmekļa vietnēm.		
	No pirmā plāna/jauna apņemšanās	Sākuma datums	Beigu datums
	Jau uzsākta	2013. gads	Pastāvīgi

4. Atklāta, godīga un profesionāla valdes un padomes locekļu kandidātu atlase publiskas personas kapitālsabiedrībās

Vadošā institūcija	Pārresoru koordinācijas centrs
Citas iesaistītās puses	Visi publiskas personas kapitāla daļu turētāji
Esošās situācijas apraksts vai problēma, kuru risinās ar šo apņemšanos	Dažāda prakse kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu kandidātu atlases procedūrām, bieži vien process necaurskatāms, kas rada bažas par amatam atbilstošākā kandidāta izvirzīšanu apstiprināšanai.
Galvenais mērķis	Nepieciešams izveidot caurskatāmu procedūru Padomes un valdes locekļus izvirzīšanai, balstoties uz profesionalitātes un kompetences kritērijiem (izglītība, pieredze, zināšanas par nozari, finansēm, vadīšanu u.c.), kur kandidāta politiskā piederība nav faktors.

OGP mērķi	Atklātība	Atbildīgums	Sabiedrības līdzdalība
	X	X	
Starpposma mērķi (angļu val. – <i>milestones</i>):	Noteikta jaunā valdes un padomes locekļu kandidātu atlases kārtība.		2015.gads
			2015.gads
Pārbaudāmi un izmērāmi rādītāji apņemšanās izpildē:	<ul style="list-style-type: none"> • Noteikta jaunā valdes un padomes locekļu kandidātu atlases kārtība. • Visiem publisko personu kapitāla daļu turētājiem jāievēro noteiktā kandidātu atlases procedūra <u>pastāvīgi</u>. 		2015.gads
	<ul style="list-style-type: none"> • Visiem publisko personu kapitāla daļu turētājiem jāievēro noteiktā kandidātu atlases procedūra <u>pastāvīgi</u>. 		
	No pirmā plāna/ jauna apņemšanās	Sākuma datums	Beigu datums

2015.gada
janvāris

2015.gada
decembris

5. Ieviest efektīvākus uzraudzības mehānismus to amatpersonu darbības kontrolei, kas ir atbildīgas par rīcību ar publiskajiem resursiem

Vadošā institūcija

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs Finanšu ministrija

Esošās situācijas apraksts vai problēma, kuru risinās ar šo apņemšanos

Nepieciešams vērtēt valsts amatpersonu rīcību ar valsts un pašvaldību mantu un finanšu līdzekļiem atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī valsts un pašvaldību institūciju veiktos darījumus, nolūkā konstatēt valsts amatpersonas rīcību, kas vērsta uz to, lai, izmantojot dienesta stāvokli, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, iegūtu nepelnītu labumu sev vai citām personām. Kontrolēt interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā, kā arī normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto aizliegumu un papildu ierobežojumu ievērošanu.

Galvenais mērķis

Vērsties pret korupciju ar likuma spēku un sabiedrības atbalstu, lai panāktu publiskās varas godprātīgu izmantošanu valsts un sabiedrības interesēs. Kontrolēt interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā, kā arī normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto aizliegumu un papildu ierobežojumu ievērošanu. Konstatējot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu pārkāpumus, saukt valsts amatpersonas pie administratīvās atbildības – izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un piemērot atbildību par pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā, likumā noteiktajā kārtībā valsts amatpersonām prasīt atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus.

Lai sasniegtu šos mērķus, konkrēti uzdevumi tika noteikti ar 2015. gada 16. jūlija Ministru kabineta rīkojumu pieņemtajās “Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnēm 2015.-2020. gadiem” (turpmāk – Pamatnostādnes):

- Izvērtēt iespējas tiešsaistē nodrošināt publisku pieejamību informācijai par valsts un pašvaldību institūciju visiem noslēgtajiem līgumiem par preču un pakalpojumu iegādi un citiem darījumiem, ja tādi veikti, un izstrādāt rekomendācijas šādu pasākumu nodrošināšanai (Uzdevuma izpildes termiņš Pamatnostādnēs: 31.12.2020.);
- Izvērtēt iespēju ieviest efektīvākus uzraudzības vai piespiedu mehānismus to amatpersonu darbības kontrolei, kas ir atbildīgas par rīcību ar publiskajiem resursiem, tai skaitā noteikt administratīvo atbildību par valsts amatpersonu nelietderīgu (izšķērdīgu) rīcību ar valsts mantu un finanšu līdzekļiem (Uzdevuma izpildes termiņš Pamatnostādnēs: 31.12.2017.);
- Analizēt finanšu līdzekļu izšķērdēšanas, kā arī korupcijas riskus „zemsliedzīgo” iepirkumos un iegādēs, kuru veikšanā nav jāpiemēro ārējo normatīvo aktu regulējums, un sniegt priekšlikumus risku mazināšanai (Uzdevuma izpildes termiņš Pamatnostādnēs: 31.12.2016.);

Citi pasākumi:

- Izvērtēt normatīvos aktus par kriminālatbildības piemērošanu par koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem un atbilstoši konstatētajām problēmām likuma piemērošanas praksē izstrādāt normatīvā akta projektu, lai padarītu efektīvāku atbildības piemērošanu par nelikumīgu rīcību ar valsts vai pašvaldības finanšu līdzekļiem un mantu.
- Interēšu konflikta novēršanas mehānisma uzlabošana.

OGP mērķi

Atklātība

Atbildīgums

**Sabiedrības
līdzdalība**

x

x

Starpposma mērķi (angļu val. – <i>milestones</i>):	Grozījumi likumā, lai efektīvāk piemērotu atbildību par nelikumīgu rīcību ar valsts vai pašvaldības finanšu līdzekļiem un mantu.	2015. gada decembris
	No pirmā plāna /jauna aņemšanās	Sākuma datums Beigu datums
	Jauna aņemšanās	2015. gads 2020. gads

6. Izveidot ilgtspējīgu NVO finansēšanas modeli

Vadošā institūcija	Kultūras ministrija	
Citas iesaistītās puses	Sabiedrības integrācijas fonds, ministrijas	
Esošās situācijas apraksts vai problēma, kuru risinās ar šo aņemšanos	<p>2011.gada augustā saskaņā ar Uzņēmumu reģistra sniegto informāciju Latvijā bija reģistrētas 14704 nevalstiskās organizācijas. Tomēr šajās organizācijās ir apvienojusies salīdzinoši maza Latvijas iedzīvotāju daļa, turklāt tai ir tendence samazināties. Liela daļa nevalstisko organizāciju darbojas kultūras, sporta un atpūtas jomā (39%), bet daudz mazāk – cilvēktiesību aizstāvības, korupcijas apkarošanas, ekoloģisko problēmu risināšanas u. tml. jomās. Pastāv tendence veidoties lingvistiski nošķirtām – latviešu un krievvalodīgo – nevalstiskajām organizācijām. Latvijas nevalstiskās organizācijas aizvien vēl ir finansiāli un administratīvi vājas, neproporcionāli bieži tiek dibinātas Rīgā, un tām ir neliels biedru skaits. Turklāt tikai neliela daļa organizāciju ir finansiāli ilgtspējīgas. Tomēr sociālekonomiskās krīzes apstākļos tieši NVO nodrošināja pakalpojumus sociālajā un interešu izglītības jomā, kur valsts pārvaldes budžets bija ierobežots. Vienlaikus pilsoniskās sabiedrības organizācijas netiek pilnvērtīgi iesaistītas publiskās politikas veidošanā, kas samazina uzticību valsts pārvaldei.</p>	
Galvenais mērķis	Pilnveidot tiesisko un finansiālo regulējumu, lai veicinātu biedrību institucionālo kapacitāti, NVO kvalitatīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā, stiprinot tās kā sociālos partnerus, kā arī	

veicinātu valsts uzdevumu deleģēšanu biedrībām un nodibinājumiem jomās, kur tas ir pieļaujams un iespējams, it īpaši pilsoniskās izglītības jautājumos.

OGP mērķi	Atklātība	Atbildīgums	Sabiedrības līdzdalība
			X
	No pirmā plāna/ jauna apņemšanās	Sākuma datums	Beigu datums
	Jauna apņemšanās	07.04.2014.	2016.gads

Pārbaudāmi un izmērāmi rādītāji apņemšanās izpildē: Izstrādāts un apstiprināts NVO finansēšanas modelis.

7. Jānodrošina iespēja vākt parakstus referendumu ierosinājumiem internetā

Vadošā institūcija	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
Citas iesaistītās puses	Valsts pārvaldes iestādes (ministrijas un to padotības iestādes) Sabiedrība
Esošās situācijas apraksts vai problēma, kuru risinās ar šo apņemšanos	Latvijas iedzīvotājiem bija iespēja ierosināt likuma grozījumus un referendumus, vācot parakstus uz papīra, un tos notariāli pastiprinot klātienē, līdz šim nav bijusi iespēja to izdarīt elektroniski. Grozījumi likumā Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu paredz, ka sākot ar 2015. gada 1. janvāri iedzīvotājiem būs iespēja tautas nobalsošanas un likumu ierosināšanas iniciatīvas parakstīt arī elektroniski – portālā www.latvija.lv un privātpersonu veidotās tiešsaistes sistēmās. Papildus primārajam uzdevumam, risinājuma ieviešanā ir ieviesta inovatīva un atvērta pieeja – atvērto saskarņu princips. Likums un pakārtotie ministra kabineta noteikumi paredz, ka risinājumus parakstu vākšanai elektroniskā vidē ir iespējams veidot arī

privātpersonām. Parakstus par referendumu ierosināšanu vākt elektroniski tās var, ja sistēma atbilst Valsts noteiktām drošības un tehniskām prasībām un to ir sertificējusi atbildīgā iestāde. Valsts nodrošina sadarbības platformu elektroniski savākto balsu iesniegšanai, pārbaudei un skaitīšanai.

Galvenais mērķis

Parakstu vākšana referendumu ierosinājumiem internetā piedāvātājam e pakalpojumam vienotajā valsts un pašvaldību portālā www.latvija.lv mērķis ir nodrošināt Latvijas iedzīvotājiem ērtākas un plašāk pieejamas iespējas piedalīties likumprojektu un referendumu ierosināšanā, tādējādi atvieglojot iedzīvotāju, t.sk. ārvalstīs atrodošos, iespējas nepastarpināti iesaistīties savas valsts demokrātijas procesos.

OGP mērķi

Atklātība

Atbildīgums

**Sabiedrības
līdzdalība**

X

X

**No pirmā
plāna/jauna
aņemšanās**

Pārbaudāmi un izmērāmi rādītāji aņemšanās izpildē:

Jauna aņemšanās

- MK noteikumi Nr. 471 Parakstu vākšanas tiešsaistes sistēmu drošības un tehniskās prasības;

2012. gada 8.
novembrī

2014. gada 22.
augusts

- Jaunā e-pakalpojuma nodrošināšana vienotajā valsts un pašvaldību portālā www.latvija.lv;

2014. gada
septembris

2015. gada 1.
janvāris

- Jaunā e-pakalpojuma izmantošanas intensitātes mērīšana. 2015. gada 1. janvāris pastāvīgi

8. Likumprojekta par trauksmes cēlēju aizsardzību izstrāde

Vadošā institūcija	Valsts kanceleja		
Citas iesaistītās puses	Iekšlietu ministrija, Labklājības ministrija, Tieslietu ministrija, Augstāka tiesa, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – KNAB), Ģenerālprokuratūra, biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna", Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (darba grupas trauksmes cēlēju aizsardzības likuma izstrādes dalībnieki)		
Esošās situācijas apraksts vai problēma, kuru risinās ar šo apņemšanos	Sabiedrības negatīva attieksme pret trauksmes celšanu. Salīdzinoši neliels to personu skaits, kas gatavas ziņot par pārkāpumiem. Trauksmes cēlēju aizsardzības mehānisms nav efektīvs.		
Galvenais mērķis	Izstrādāt trauksmes celšanas un trauksmes cēlēja aizsardzības vienotu tiesisku regulējumu		
Starpposma mērķi (angļu val. – <i>milestones</i>):	Likumprojekts izsludināts Valsts sekretāru sanāsmē	2015. gada decembris	
OGP mērķi	Atklātība	Atbildīgums	Sabiedrības līdzdalība
	X	X	X
	No pirmā plāna/jauna apņemšanās	Sākuma datums	Beigu datums
	Jauna apņemšanās	2014.gads	2016. gada 31.decembris

Pārbaudāmi un izmērāmi rādītāji apņemšanās izpildē: Likumprojekta izstrāde un iesniegšana Ministru kabinetā.

9. Politisko partiju finansēšanas sistēmas izvērtējums

Vadošā institūcija

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Esošās situācijas apraksts vai problēma, kuru risinās ar šo apņemšanos

Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likums paredz valsts budžeta finansējuma piešķiršanu politiskām organizācijām, reizē nosakot konkrētus priekšnosacījumus finansējuma saņemšanai, kā arī tā izlietošanai. Lai konstatētu, vai valsts finansējuma piešķiršana ir sasniegusi sākotnēji izvirzīto mērķi - lielo ziedotāju ietekmes mazināšana politikā, kā arī identificēt kādām pozīcijām drīkst izlietot valsts piešķirto finansējumu - nepieciešams izvērtēt politisko partiju un politisko organizāciju finansēšanas sistēmas darbību, konstatējot pastāvošās nepilnības un problēmas, kā arī piedāvājot risinājumus to novēršanai.

Galvenais mērķis

Galvenais mērķis ir ierobežot naudas varu politikā.

Darbs mērķa sasniegšanai tiks veikts astoņu apakš uzdevumu ietvaros, kas iekļauti ar 2015. gada 16. jūlija Ministru kabineta rīkojumu pieņemtajās "Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņēm 2015.-2020. gadam" (turpmāk – Pamatnostādnes):

- Izvērtēt politisko partiju un politisko organizāciju finansēšanas sistēmas darbību pēc grozījumiem politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā par valsts budžeta finansējuma piešķiršanu politiskajām organizācijām (partijām), kā arī izstrādāt priekšlikumus, lai nodrošinātu partiju darbību starpvēlēšanu periodos, mazinātu partiju atkarību no lieliem ziedojumiem, kā arī veicinātu nelielu ziedojumu piesaisti (Pamatnostādņēs uzdevuma izpildes termiņš: 31.12.2016.);
- Nodrošināt politisko organizāciju (partiju) finansiālās darbības atklātumu, efekti vizējot atbildības piemērošanas mehānismus par pieļautajiem pārkāpumiem un paredzot vieglākas sankcijas

politisko partiju finansēšanas kontroles jomā par maznozīmīgiem administratīvajiem pārkāpumiem, tai skaitā izvērtējot iespējas mazināt administratīvo slogu (Pamatnostādnēs uzdevuma izpildes termiņš 31.12.2016.);

- Balstoties uz KNAB saņemtajiem iesniegumiem un veiktajām pārbaudēm, analizēt slēptās priekšvēlēšanu aģitācijas izpausmes iepriekšējos priekšvēlēšanu periodos un sniegt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem slēptas aģitācijas riska novēršanai (Pamatnostādnēs uzdevuma izpildes termiņš 31.12.2016.);
- Nodrošināt politisko partiju finanšu datu elektroniskās deklarēšanas sistēmas izveidi un ieviešanu Latvijā (Pamatnostādnēs uzdevuma izpildes termiņš 31.12.2017.);
- Balstoties uz iepriekšēju analīzi par partiju un citu vēlēšanu dalībnieku interesējošiem problēmjautājumiem priekšvēlēšanu periodā un vēlēšanu dienās, KNAB izstrādāt metodisko materiālu politiskajām partijām, lai, gatavojoties vēlēšanām, nodrošinātu tām saistošo tiesību aktu pareizu interpretāciju un piemērošanu (Pamatnostādnēs uzdevuma izpildes termiņš 31.12.2015.);
- Izstrādāt priekšlikumus pieaugošās privāto interešu ietekmes likumdošanas procesā mazināšanai un lobēšanas atklātības veicināšanai, kā arī kārtības, kādā valsts amatpersonas (tostarp parlamenta deputāti), komunicē ar lobētājiem un citām iesaistītajām pusēm, kas mēģina ietekmēt likumdošanas procesu, un šīs informācijas publiskošanai (Pamatnostādnēs uzdevuma izpildes termiņš: 31.12.2016.);
- Izvērtēt lobēšanas ietekmi uz valsts budžeta likumu, būvniecību, maksātspējas administrācijas procesu un citiem sektoriem un sniegt priekšlikumus nesamērīgas lobēšanas ietekmes mazināšanai (Uzdevuma izpildes termiņš: 31.12.2018.);
- Izvērtēt normatīvo regulējumu, kas saistīts ar ziedotāju identitātes publiskošanu, un noteikt ziedojuma limitu, kurā iekļaujoties, informācija par ziedotāju netiek publiskota,

tādējādi veicinot „mazo” ziedotāju līdzdalību politisko organizāciju finansēšanā (Pamatnostādnes uzdevuma izpildes termiņš: 31.12.2016.).

OGP mērķi	Atklātība	Atbildīgums	Sabiedrības līdzdalība
	X	X	X
	No pirmā plāna/jauna apņemšanās	Sākuma datums	Beigu datums
	Jauna apņemšanās	2014. gads	2017. gads

Pārbaudāmi un izmērāmi rādītāji apņemšanās izpildē:

- **Palielinās uzticība Saeimas un Ministru kabineta darbībai**
 - pieaug respondentu skaits, kas uzticas Saeimas darbībai, ja runā par korupciju (2012. gadā- 22,7%; 2014. gadā – 20,3%; 2015.gadā – 21,4 %; 2020. gadā - 50%)
 - pieaug respondentu skaits, kas uzticas Ministru kabineta darbībai, ja runā par korupciju (2012. gadā- 24,7%; 2014. gadā - 24,2%; 2015. gadā 29,1%; 2020. gadā- 48%)
- **Samazinās pārkāpumi politisko partiju finansēšanā**
 - pieaug sabiedrības pārstāvju skaits, kas uzskata, ka politisko partiju finanšu darbība ir caurspīdīga un to uzraudzība ir efektīva (2013. gadā - 15%; 2014. gadā – 16,7%; 2015. gadā – 17%; 2020. gadā - 20%)
 - samazinās partiju un partiju apvienību skaita īpatsvars, kuru iesniegto gada pārskatu un vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaūžu rezultātā ir konstatēti administratīvie pārkāpumi (2012. gads - 30%*; 2013. gads - 10%; 2014. gads - 28%*; 2015.gadā – 26 %*; 2020. gads - 10%)

* gads, kad tiek publiskoti vēlēšanu deklarāciju pārbaūžu rezultāti

10. Valsts pārvaldē nodarbināto ētikas kodekss

Vadošā institūcija	Valsts kanceleja		
Citas iesaistītās puses	Fokusa grupu dalībnieki Domnīca "Providus"		
Esošās situācijas apraksts vai problēma, kuru risinās ar šo apņemšanos	Valsts pārvaldes iestādēs ir ētikas kodeksi, taču nav vienota ētikas normu ietvara un vienoti ētikas normu ieviešanas pasākumi.		
Galvenais mērķis	Izstrādāt valsts pārvaldē nodarbināto ētikas kodeksu.		
Starpposma mērķi (angļu val. – <i>milestones</i>):	Valsts pārvaldes ētikas kodeksa projekts iesniegts Valsts sekretāru sanāksmē	2016. gada februāris	
OGP mērķi	Atklātība	Atbildīgums	Sabiedrības līdzdalība
	X	X	
	No pirmā plāna/jauna apņemšanās	Sākuma datums	Beigu datums
	Jauna apņemšanās	2014.gada decembris	2016.gada decembris
Pārbaudāmi un izmērāmi rādītāji apņemšanās izpildē:	Izstrādāts Ētikas kodekss		

Valsts kanceleja